

Драгунова А.В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Магістр VI курсу, Педагогіка вищої школи

СУТНІСТЬ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ ЗВО У КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Проблема взаємодії викладачів і студентів є однією з актуальних у сучасній вищій освіті. Вона прямо або опосередковано порушує багато інших проблем, а саме: формування навчальної мотивації студентів, покращення якості освіти, удосконалення комунікативних умінь, формування ціннісно-смыслового ставлення до педагогічної праці. До того ж, актуальність зазначеної проблеми посилюється суперечностями між потребами практики, яка прагне модернізувати освітній процес на основі партнерства як співтворчості викладача і студента та авторитарними формами спілкування викладачів зі студентами; між формуванням партнерських відносин «викладач – студент» як результату інноваційних форм міжособистісних відносин та застарілими організаційними формами навчання у вишах.

Ідея взаємодії, співробітництва, діалогу, партнерства у взаємовідносинах суб'єктів навчальної діяльності є однією з поширених у педагогіці останніх років. Вітчизняні та зарубіжні науковці глибоко дослідили різні аспекти партнерських взаємин між викладачами і студентами, а саме: їх концептуальні засади (О. Глузман, О. Друганова, С. Золотухіна, М. Євтух, В. Курило, О. Микитюк, С. Микитюк, В. Майбородова); особливості взаємодії (Р. Селман, О. Стауфорд, М. Фландерс, М. Хаузен); емоційно-комунікативний бік партнерської взаємодії (Е. Бєленкіна, Л. Жарова, В. Котов, М. Рїбакова, М.Сєдова); ускладнення в організації партнерської взаємодії викладачів і студентів (Г. Бал, М. Вієвська, В. Власенко, Л. Кондрашова, Л. Нечаєва).

Мета дослідження полягає в аналізі сутності партнерської взаємодії викладачів ЗВО та студентів.

Сучасні модернізаційні процеси у системі вищої освіти пов'язані з провадженням «стратегії студентоцентризма», що передбачає новий формат стосунків між викладачем і студентом, побудованих на їх партнерській взаємодії.

Беручи до уваги наукові підходи Т. Алексеєнко, С. Вітвіцька, В. Кузьміної, ми розуміємо партнерську взаємодію як спільну діяльність викладача та студентів ЗВО, засновану на взаємоповазі, прояві активної позиції та інтересу, особистісній значущості діяльності та усвідомлені її цілей.

Нами виокремлено такі критерії партнерської взаємодії: 1) *критерії об'єктивного характеру*: автономність суб'єктів; їх соціальна, зокрема, правова, рівність; спільність дій; безпосередній контакт суб'єктів у формі спілкування; наявність взаємних інтересів; свобода вибору партнера; 2) *критерії суб'єктивного характеру*: суб'єктивне сприйняття іншого як рівного; взаємна довіра; взаємна відповідальність.

На нашу думку, провідний освітній потенціал партнерської взаємодії викладача і студентів пов'язаний з формуванням професійної суб'єктності майбутнього педагога, його активності, ініціативності, вміння обґрунтовувати власну думку й приймати позицію партнера (викладача).

Отже, партнерська взаємодія є особливою формою взаємодії, що відрізняється рівноправністю автономних суб'єктів, їхнім взаємним визнанням і взаємною відповідальністю, добровільністю співробітництва й орієнтацією на соціально значущі цілі [1, 235].

Відтак, нові вимоги до якості сучасної вищої освіти передбачають формування відносин партнерства між викладачами та студентами на основі персональної відповідальності, незалежності (автономності), спільного творчого пошуку викладача і студентів і взаємної зацікавленості в їхньому духовному, професійному та морально- діловому просуванні.

Вважаємо, що позитивний вплив на формування партнерських відносин «викладач – студент» здійснює використання нетрадиційних засобів навчання на основі партнерства; навчально-дослідна діяльність викладача і студента,

зорієнтована на спільний науковий пошук; в) морально-ділова установка на повагу, незалежність і доцільну конкуренцію між викладачем і студентом, а також побудова стосунків на основі принципів взаємної поваги та довіри, свободи вибору, індивідуального підходу [2, 35].

На нашу думку, подальшого дослідження потребують такі аспекти проблеми партнерської взаємодії, а саме: урахування психологічних особливостей студентського віку організації партнерської взаємодії викладачів та студентів та технологічний супровід досліджуваного процесу.

ДЖЕРЕЛА:

1. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя. – Ростов н/Д. : Феникс, 1997. – 453 с.
2. Третьяков П. И. Адаптивное управление педагогическими системами : Учеб. пособие для студ. Высших учеб. заведений / П. И. Третьяков, С. Н. Митин, Н. И. Бояринцева. – М., 2003. – 122 с.